

At a glance | kw. 2019

Rynek handlowy w Polsce

Pierwszy kwartał 2019 r. nie obfitował w otwarcia nowych obiektów handlowych, a sektor nowoczesnego handlu¹ w Polsce powiększył się zaledwie o ok. 50 000 m kw. powierzchni najmu. W rezultacie na koniec marca br. wielkość rynku nowoczesnej powierzchni handlowej osiągnęła 14,68 miliona m kw., z czego 73% (prawie 10,7 mln m kw.) przypadało na 435 obiektów działających w formie tradycyjnych centrów handlowych. Zarówno w 2019 r., jak i w kolejnych latach podaż nowej powierzchni również będzie ograniczona.

PODAŻ

OGRANICZONY WOLUMEN NOWEJ PODAŻY

W I kw. br. sektor nowoczesnego handlu powiększył się o zaledwie 50 000 m kw. w ośmiu obiektach. Najważniejszym wydarzeniem było otwarcie w marcu w Gliwicach Silesia Outlet (12 000 m kw.), który jest drugim centrum wyprzedażowym działającym w aglomeracji katowickiej. Obiekt jest dogodnie usytuowany obok jednego z głównych węzłów komunikacyjnych regionu, w sąsiedztwie funkcjonującego już tam od dawna kompleksu handlowego Auchan i Leroy Merlin.

Otwarcie nowoczesnego kina Helios w warszawskim centrum handlowym Blue City potwierdza wagę, jaką właściciele przykładają do poszerzania oferty rozrywkowej, która nabiera coraz większego znaczenia w świetle nasilania zakazu handlu w niedziele.

Obecnie najszybciej rozwijają się rynki handlowe w miastach o wielkości populacji do 100 000 mieszkańców, gdzie popularnymi formami są małe parki i centra handlowe (5 000 – 10 000 m kw.). W I kw. br. otworzyły się np. HopStop w Siedlcach i Galeria Hosso w Drawsku Pomorskim.

W Opolu natomiast w nowej lokalizacji otworzył się polski operator sieci salonów z meblami i wyposażeniem wnętrz – Agata (10 000 m kw. w wolnostojącym obiekcie).

POPYT

STABILNY POZIOM WAKATÓW, DEBIUTY NOWYCH MARKET

Stały wzrost sprzedaży detalicznej, rosnąca siła nabywca konsumentów oraz dobra kondycja sektora nowoczesnego handlu pomimo ograniczenia handlu w niedziele i rosnącej roli e-commerce, potwierdzają atrakcyjność polskiego rynku dla nowych marek. W marcu zadebiutowała niemiecka sieć MyShoes z grupy Deichmann, wybierając na swoje pierwsze lokalizacje wiodące centra handlowe na głównych rynkach. Natomiast w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie konsumentów na produkty „eco”, Carrefour rozpoczął rozwój sieci miejskich placówek w nowym koncepcie Bio. Rynek niecierpliwie oczekuje na wejście do polski odzieżowego giganta Primark, który zadebiutuje w stołecznej Galerii Młociny.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat poziom wakatów w centrach handlowych działających na głównych rynkach (powyżej 150 000 mieszkańców) był stabilny i na koniec 2018 wyniósł ok. 3%². Wśród głównych aglomeracji tradycyjnie już Warszawa cieszy się najbardziej niezmiennym poziomem popytu najemców, natomiast najwyższe wskaźniki powierzchni niewynajętej notowane są na rynkach o najsilniejszej konkurencji, jak np. w Poznaniu, Wrocławiu, Łodzi.

OBIEKTY W BUDOWIE

WOLNE TEMPO WZROSTU, DOMINUJĄ MAŁE MIASTA I MAŁE PROJEKTY

W efekcie kurczącej się chłonności rynku dla nowych projektów oraz zmian jakie zachodzą w postrzeganiu tradycyjnego handlu, tempo wzrostu sektora handlowego w Polsce wyraźnie zwalnia.

W latach 2017-2018 rynek przyrósł o ok. 450 000 m kw. rocznie, podczas gdy w dekadzie poprzedzającej był to wolumen powyżej 700 000 m kw. rocznie.

Na koniec I kw. 2019 w budowie było ok. 440 000 m kw. powierzchni najmu, z czego ok. 334 000 m kw. przewidziane jest do otwarcia do końca br. W rezultacie nowa powierzchnia dostarczona w całym 2019 r. zapewne nie przekroczy 400 000 m kw. Ograniczona wielkości planowanej nowej podaży to efekt braku dużych projektów. Galeria Młociny w Warszawie jest obecnie jedynym w budowie dużym centrum handlowym.

Systematycznie rośnie znaczenie małych miast o liczbie mieszkańców poniżej 100 tys., w których obecnie realizowane jest ok. 40% nowej podaży. W budowie są tam liczne małe i średniej wielkości centra handlowe i parki handlowe, jak np. Color Park w Nowym Targu, Dekada w Nysie, Galeria Chełm w Chełmie, Multibox w Płońsku i Głogowie, Stara Ujeżdźnia w Jarostawiu, Multishop w Suwałkach czy Galeria Sokółka w Sokółce.

Znaczący udział w wolumenie nowej podaży będą miały rozbudowy już istniejących obiektów, kreując rocznie ok. 15% - 20% nowej podaży.

STAWKI CZYNZU

STABILNE W WIODĄCYCH OBIEKTACH, SILNA PRESJA NAJEMCÓW W OBIEKTACH NIŻSZEJ KLASY

Wiodące centra handlowe dyskontują swoją silną pozycję rynkową i trzymają stawki czynszu typu „prime”

w zakresie 110-130 € / m kw. / m-c w Warszawie i pomiędzy 45 € a 60 € m kw. / m-c w pozostałych głównych aglomeracjach. Właściciele obiektów o słabszej pozycji, zwłaszcza tych borykających się z silną konkurencją i tracących pozycję rynkową, spotykają się z rosnącą presją najemców na obniżanie stawek czynszu i wzrost kwoty przeznaczanej na dostosowanie lokali do wymagań najemców. Najczęściej podnoszonym argumentem jest negatywny wpływ zakazu handlu w niedziele na poziom odwiedzalności i obrotów oraz wynikające z tego implikacje dla obciążeń czynszowych.

1. Nowoczesna powierzchnia handlowa obejmuje tradycyjne centra handlowe, centra wyprzedażowe, parki handlowe oraz wolnostojące magazyny handlowe.
2. PRCH, dot. miast o populacji powyżej 150 000 mieszkańców; wakaty w centrach handlowych, parkach handlowych i centrach wyprzedażowych.

➤ GŁÓWNE TRENDY I WYZWANIA

RYNEK PEŁEN WYZWAŃ

Wprowadzony w 2018 r. zakaz handlu w niedziele, wzrost wartości e-commerce, nasilająca się konkurencja oraz zmieniające się zachowania zakupowe konsumentów stawiają przed uczestnikami branży handlowej poważne wyzwania. Dotychczasowe obserwacje pozwalają stwierdzić, że zakaz handlu w niedziele nie wpłynął negatywnie jedynie na operatorów dyskontowych sklepów spożywczych, którzy dzięki bardzo intensywnej strategii marketingowej przyciągają nawet więcej klientów niż przed wprowadzeniem zakazu.

ROZBUDOWY I PRZEBUDOWY

Zarówno w ostatnich kilku latach jak i w kolejnych silnym trendem będą rozbudowy i przebudowy obiektów handlowych. Odświeżenie oferty i poszerzenie zestawu najemców o nowe marki handlowe, operatorów usług czy element rozrywkowy to strategia wzmocnienia pozycji realizowana zarówno przez właścicieli obiektów starszych, jak i małych centrów czy parków handlowych, a także dużych kompleksów o już ugruntowanej pozycji.

GASTRONOMIA I ROZRYWKA PRZYCIĄGAJĄ ODWIEDZAJĄCYCH

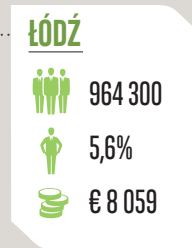
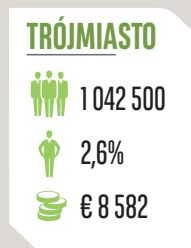
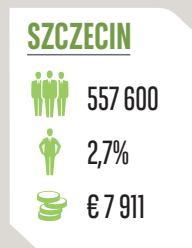
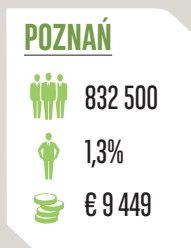
Dla zdecydowanej większości klientów centrów handlowych, obiekty te przestały już być miejscem wyłącznie do robienia zakupów. Poszerzanie oferty obiektów handlowych o elementy rozrywkowe, gastronomiczne i usługowe jest odpowiedzią na zmieniające się oczekiwania klientów. Wprowadzenie nowych funkcji ma także wydłużyć czas wizyty w obiekcie handlowym oraz przyciągnąć odwiedzających w te niedziele, kiedy handel jest zakazany.

POLARYZACJA WSKAŹNIKA WYNAJMU I STAWEK CZYNISZU

Zróżnicowanie w poziomie pustostanów między obiektami handlowymi o dobrze ugruntowanej pozycji rynkowej a tymi gorszej klasy będzie się pogłębiać. Na rynkach o wysokim poziomie konkurencji pozycja niektórych obiektów, zwłaszcza tych mniej dostosowanych do zmieniających się wymagań i oczekiwań klientów, może ulec silnemu osłabieniu, a w konsekwencji presja najemców na stawki czynszu i inne komponenty finansowe umowy najmu będzie się nasilać.

➤ GŁÓWNE WSKAŹNIKI MAKROEKONOMICZNE

LEGENDA

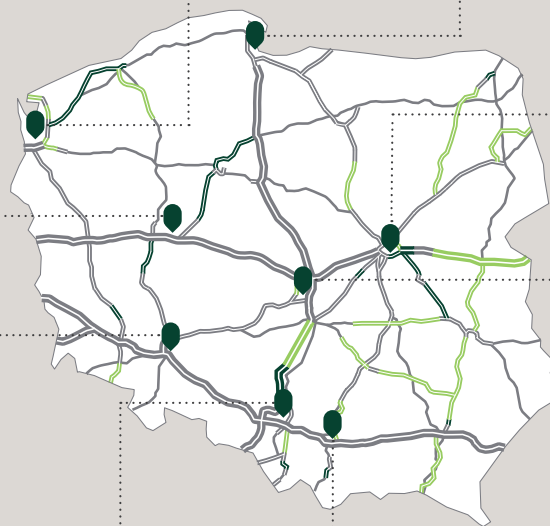
- LUDNOŚĆ W AGLOMERACJI¹
- STOPA BEZROBOCIA²
- SIŁA NABYWCA³

AUTOSTRADY:

- ISTNIEJĄCE
- W BUDOWIE
- PLANOWANE

DROGI EKSPRESOWE:

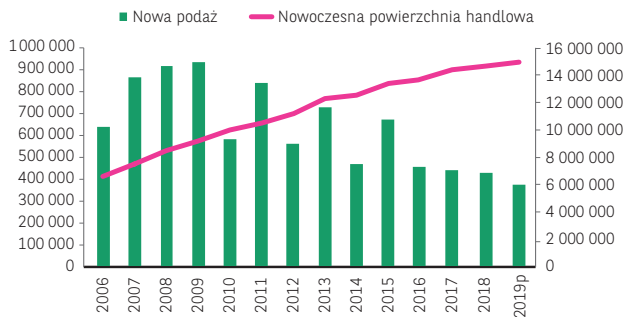
- ISTNIEJĄCE
- W BUDOWIE
- PLANOWANE

1. GUS, grudzień 2017, 2. GUS, luty 2019 dane dla miast wojewódzkich, 3. MB-Research, Wolumen siły nabywczej na mieszkańca, dane dla miast wojewódzkich

Dane handlowe

Zasób i podaż nowej powierzchni handlowej (m²)

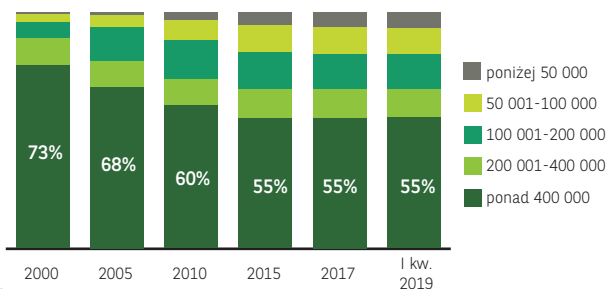
Źródło: BNP Paribas Real Estate

Zakres stawek czynszów typu prime w głównych aglomeracjach (€/m²/m-c)

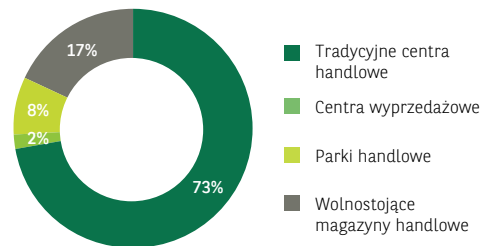
Źródło: BNP Paribas Real Estate

Powierzchnia handlowa wg liczby ludności miast (m²)

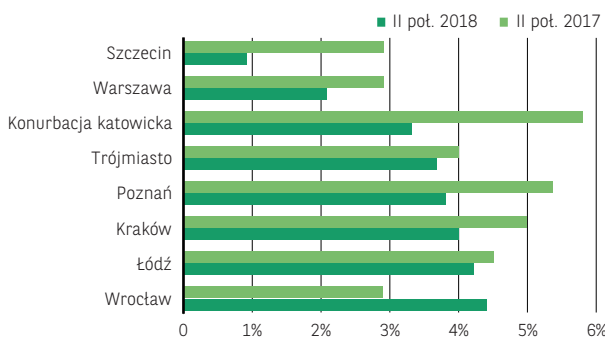
Źródło: BNP Paribas Real Estate

Podaż centrów handlowych wg typów obiektów, I kw. 2019 r.

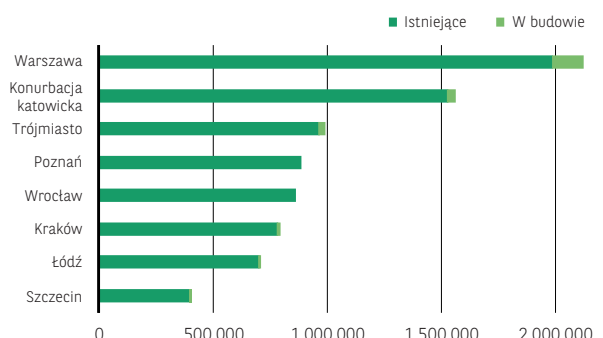
Źródło: BNP Paribas Real Estate

Wskaźnik powierzchni niewynajętej

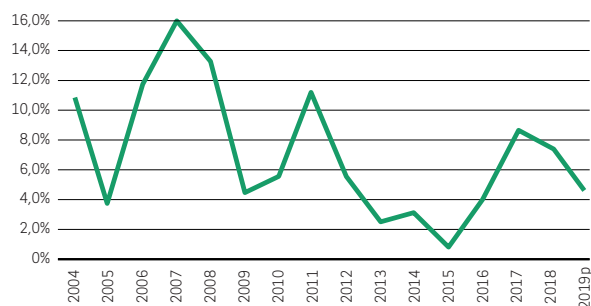
Źródło: PRCH

Nowoczesna powierzchnia handlowa w głównych aglomeracjach (m²)

Źródło: BNP Paribas Real Estate

Dynamika sprzedaży detalicznej (%)

Źródło: GUS, Oxford Economics, p - prognoza

Roczny wzrost PKB (%)

Źródło: GUS, NBP, p - prognoza

Największe obiekty handlowe oddane do użytku, 2017 – I kw. 2019

OBIEKT	TYP	LOKALIZACJA	LUDNOŚĆ (W TYS.)	DEWELOPER	GLA (M KW.)
Galeria Północna	SC	Aglomeracja Warszawska	ponad 400	GTC	64 500
Wroclavia	SC	Aglomeracja Wrocławska	ponad 400	Unibail-Rodamco-Westfield	64 000
Forum Gdańsk	SC	Aglomeracja Trójmiejska	ponad 400	Multi Poland	62 000
Skende Shopping + Ikea	SC	Lublin	200 – 400	Inter IKEA	57 500
Galeria Libero	SC	Konurbacja Górnośląska	ponad 400	Echo Investment	45 000
Serenada	SC	Aglomeracja Krakowska	ponad 400	Mayland RE	41 500
Gemini Park Tychy	SC	Konurbacja Górnośląska	ponad 400	Gemini Holding	36 600
Nowa Stacja	SC	Aglomeracja Warszawska	ponad 400	ECC Real Estate	27 000
Vivo!	SC	Krosno	poniżej 50	Immofinanz / Acteeum	21 000
Centrum Galaxy (rozbudowa)	SC	Aglomeracja Szczecińska	ponad 400	EPP	17 000

Uwagi: SC - centrum handlowe, RP - park handlowy, OC - centrum outletowe

Źródło: BNP Paribas Real Estate

Wybrane główne obiekty handlowe w budowie na koniec I kw. 2019 r.

OBIEKT	TYP	LOKALIZACJA	LUDNOŚĆ (W TYS.)	DEWELOPER	OTWARCIE	GLA (M KW.)
Galeria Młociny	SC	Aglomeracja Warszawska	ponad 400	EPP	2019	71 000
Color Park	SC	Nowy Targ	poniżej 50	Nowotarska Sp. z o.o.	2019	28 000
ArtN	SC	Aglomeracja Warszawska	ponad 400	Capital Park	2020	24 000
Stara Ujeżdźalnia	SC	Jarostaw	50-100	CD Locum	2019	23 000
Galeria Wiślanka	SC	Żory	50-100	Błysk Investment Group	2020	19 500
Dekada	SC	Nysa	poniżej 50	Dekada Realty	2020	19 000
Galeria Chełm	SC	Chełm	50-100	Acteeum / Equilis	2019	17 500
Morski Park Handlowy (rozbudowa)	RP	Aglomeracja Trójmiejska	ponad 400	Liebrecht&woD	2019	16 500
Galeria Srebrna	SC	Wejherowo	ponad 400	Progress XVII Sp. z o.o.	2019	16 500
Focus Mall (rozbudowa)	SC	Zielona Góra	100-200	NEPI Rockcastle	2020	15 000

Uwagi: SC - centrum handlowe, RP - park handlowy, OC - centrum outletowe

Źródło: BNP Paribas Real Estate

AUTOR

Patrycja Dzikowska

Head of Research & Consultancy, Central and Eastern Europe
patrycja.dzikowska@realestate.bnpparibas

KONTAKTY

Marcin Klammer

Chief Executive Officer
Central and Eastern Europe
marcin.klammer@bnpparibas.com

Fabrice Paumelle

Head of Retail
Central and Eastern Europe
fabrice.paumelle@realestate.bnpparibas

Erik Drukker

Managing Director Agency & Valuation
Central and Eastern Europe
erik.drukker@realestate.bnpparibas

Piotr M. Krawczyński

Head of Capital Markets
Central and Eastern Europe
piotr.krawczynski@realestate.bnpparibas

Natasza Mika

Head of Retail Leasing Department
natasza.mika@realestate.bnpparibas

Anna Pływacz

Associate Director
Retail Leasing Department
anna.plywacz@realestate.bnpparibas

Izabela Mucha, MRICS

Head of Valuation
Central and Eastern Europe
izabela.mucha@realestate.bnpparibas

Michał Pszkit

Head of Property Management
Central and Eastern Europe
michal.pszkit@realestate.bnpparibas

BNP Paribas Real Estate Poland Sp. z o.o.

a.l. Jana Pawła II 25, 00-854 Warszawa
Tel. +48 22 653 44 00
www.realestate.bnpparibas.pl

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, modyfikowanie lub wykorzystywanie treści niniejszej publikacji bez pisemnej zgody autorów jest zabronione na mocy przepisów obowiązującego prawa.